

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 922/2016
03.02.2017. године
Београд

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Снежане Андрејевић, председника већа, Споменке Зарић и Бисерке Живановић, чланова већа, у парници тужиле АА из ..., коју заступа пуномоћник Веселин Церовић, адвокат из ..., против тужене "ББ" ..., са седиштем у ..., коју заступа пуномоћник Рајна Андрић, адвокат из ..., ради утврђења ништавости уговора, одлучујући о ревизији тужиле изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж 2577/15 од 23.12.2015. године, у седници већа одржаној 03.02.2017. године, донео је

РЕШЕЊЕ

УКИДА СЕ пресуда Апелационог суда у Новом Саду Гж 2577/15 од 23.12.2015. године и предмет враћа том суду на поновно суђење.

Образложење

Пресудом Основног суда у Новом Саду П 5914/2014 од 25.05.2015. године, ставом првим изреке, тужбени захтев је усвојен. Ставом другим изреке, утврђено је да је ништав уговор о готовинском кредиту бр. ..., закључен 29.08.2006. године између туженог "ББ" ... и тужиле АА Ставом трећим изреке, обавезан је тужени да тужиљи накнади трошкове парничног поступка у износу од 126.600,00 динара у року од 15 дана. Ставом четвртим изреке, одбијен је захтев тужене за накнаду трошкова парничног поступка у износу од 90.000,00 динара.

Пресудом Апелационог суда у Новом Саду Гж 2577/15 од 23.12.2015. године, ставом првим изреке, жалба тужене је усвојена и пресуда Основног суда у Новом Саду П 5914/2014 од 25.05.2015. године преиначена тако што је одбијен тужбени захтев тужиле, којим је тражено да се утврди да је ништав уговор о готовинском кредиту бр. ... закључен 29.08.2006. године између тужене "ББ" ... и тужиле АА, као и захтев тужиле за накнаду трошкова поступка од тужене и обавезана тужилца да туженој на име трошкова поступка плати 99.000,00 динара, у року од 15 дана. Ставом другим изреке, обавезана је тужилца да туженој на име трошкова жалбеног поступка плати 18.000,00 динара, у року од 15 дана.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену ревизију је благовремено изјавила тужила из свих законских разлога.

Тужена је поднела одговор на ревизију.

Врховни касациони суд је испитао побијану пресуду у смислу члана 408. ЗПП („Службени гласник РС“ бр. 72/11, 55/14) и оценио да је ревизија основана.

Према утврђеном чињеничном стању, уговором о готовинском кредиту закљученим 29.08.2006. године, тужена је одобрила тужили као кориснику кредита готовински кредит у износу од 5.000 евра у динарској противвредности. Након исплате кредита тужила је сва средства предала директору "ВВ", ГГ, који је чекао испред банке и за кога су била намењена новчана средства. Пресудом Основног суда у Сомбору К 1950/10 од 17.03.2011. године окривљена АА је оглашена кривом зато што је 25.08.2006. године у ..., способна да схвати значај свог дела и да управља својим поступцима, добила кредит у своје име, иако за добијање кредита није испуњавала услове, тако што је уз захтев за одобрење готовинског кредита предала "ББ" ..., Филијала ... у потврду о запослењу и висини примања у које је лажно унето да је запослена у "ВВ" ... као продавац на неодређено време и да је остварила радни стаж у трајању од 3 године, те да њена зарада износи 32.000,00 динара, на основу којих чињеница јој је одобрен и исплаћен кредит од 5.000 евра, од чега је 1.000 евра оставила у депозит, а 4.000 евра предала ГГ из ..., са којим је имала претходни међусобни договор у ком ће она фиктивно бити запослена у његовом предузећу, а ради остварења кредита, а он ће вратити дуг банци уместо окривљене, чиме је извршила кривично дело неосновано добијање и коришћење кредита и друге погодности из члана 209. став 1. КЗ, због чега јој је суд изрекао условну осуду. Тужила је пристала да подигне кредит за потребе фирме „ВВ“ у уверењу да ће је власник фирме ГГ запослити у свом предузећу, што се није догодило. Сада пок. ГГ је у прво време враћао рате кредита, али је због финансијских проблема престао. У предмету Основног суда у Сомбору П 1529/11 овде тужена банка води парницу ради наплате дуга по уговору о кредиту против овде тужиле АА. Представник банке ДД је преговоре за закључење кредита водио са пок. ГГ и било му је познато да се кредит не узима за потребе тужиле већ за потребе предузећа „ВВ“.

Првостепени суд је утврдио да је од првог контакта са ГГ, представник банке ДД знао да ће стварни корисник кредита бити ГГ, односно његова фирма "ВВ", са чим се сагласио. Зато је првостепени суд применом одредаба чланова 10, 12, 13, 103, 66. и 1065. ЗОО, закључио да се ради о симулованом уговору, јер тужила само формално фигурира као уговорна страна из уговора о кредиту, који је заправо одобрен за потребе фирме "ВВ", што је тужени знао, па уговор не представља одраз праве воље потписника уговора и није пуноважан. Првостепени суд је закључио да тужила, која заправо није уговорна страна у смислу члана 1065. Закона о облигационим односима, не може сносити негативне последице неизвршења уговора, имајући у виду да је већ оглашена кривом у кривичном

поступку и није добила обећани посао од сада пок. ГГ па би одбијањем тужбеног захтева суштински био награђен несавесан поступак тужене. Зато је тужбени захтев усвојио и утврдио ништавост уговора о кредиту.

Другостепени суд није прихватио становиште првостепеног суда и оценио је да чињеница да је представник тужене ДД имао сазнања да новчана средства неће користити тужиља већ сада пок. ГГ, односно његова фирма "ВВ", не узрокује привидност уговора о кредиту јер се ради о ненаменском кредиту, па је тужиља средства могла користити како је хтела, односно њима располагати слободно и договор између тужиље и ГГ да ће он враћати средства кредита, по оцени другостепеног суда, нема значај. Другостепени суд такође сматра да нема противправности у радњама представника тужене, да јавни интерес није повређен и да уговор има пуноважан основ, односно каузу, а то је на страни корисника средстава стицање одређеног новчаног односа, а на страни банке остварење новчане добити путем враћања кредита и камате, због чега је првостепену пресуду преиначио и одлучио одбијањем тужбеног захтева.

У другостепеном поступку учињена је битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 1. ЗПП, јер су разлози нејасни и противречни, на шта се основано указује ревизијом.

Ревизијом се основано истиче да је другостепени суд превидео да уговор може бити привидан и у погледу идентитета уговорних страна тзв. симуловани уговор са "подметнутим лицем", где привид није у непостојању обавезе, него у симулованом идентитету уговорних страна. Правило о привидности примењује се и у случају када се у уговору неко лице само привидно појављује као уговорна страна (тзв. "подметнуто лице") уместо правог уговарача у чијој имовини треба да се остваре дејства уговора (персонална симулација). Зато је нејасан закључак другостепеног суда да уговор има пуноважну каузу у смислу члана 1065. Закона о облигационим односима у ситуацији када је утврђено да имовинско-правни ефекти уговора треба да се остваре у имовини трећег лица, а не у имовини уговарача, овде тужиље.

Потпуно је неразумљив закључак другостепеног суда да сву кривицу за закључење овог правног посла сноси тужиља, која је лажно приказала податке, кад из списка произлази да је тужиља кредит подигла у уверењу да ће се запослити у предузећу ГГ, који јој је и обезбедио лажне податке о запослењу у циљу добијања кредита за њега, што указује на злоупотребу послодавца који захтевом да подигне кредит за потребе послодавца, условљава будућег запосленог радним местом.

Осим тога, нејасан је закључак другостепеног суда да нема противправности у радњама представника банке, ДД, иако је знао да кредит неће користити тужиља за своје потребе, већ се кредит узима за потребе фирме ГГ који ће враћати кредит. Према члану 53. ЗОО, побуде из којих је уговор закључен не утичу на његову пуноважност, али ако је недопуштена побуда битно утицала на одлуку једног

уговарача да закључи уговор и ако је то други уговарач знао или морао знати, уговор ће бити без дејства. У конкретном случају, овлашћено лице тужене банке, које је учествовало у преговорима за закључење уговора, има сазнање да се кредит не одобрава за лице које фигурира као потписник, већ за потребе трећег лица, које ће заправо враћати кредит, што је противно циљу због кога је уговор о кредиту установљен, односно прописан, у смислу члана 13. у вези члана 1065. Закона о облигационим односима. Зато је другостепени суд морао ценити савесност тужене, као уговорне стране, односно оценити да ли тужена из несавесног поступања може извући корист, што је пропустио да учини па је ревизија тужиле усвојена и другостепена пресуда укинута.

У поновном поступку другостепени суд ће оценити савесност тужене као уговорне стране у закључењу уговора у коме постоји персонална симулација, па ће правилном применом одредаба Закона о облигационим односима, поново одлучити о жалби тужене.

Из наведених разлога, применом члана 415. Закона о парничном поступку, одлучено је као у изреци.

**Председник већа-судија
Снежана Андрејевић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић